

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Enerke Oy
Hietalantie 14
80710 LEHMO

Puhdistettavan alueen sijainti

Puhdistettava kohde sijaitsee Liperin kunnassa kiinteistöillä, joiden rekisteritunnukset ovat 426-405-0144-0028 ja 426-405-0144-0032. Puhdistettavan kohteen katuosoite on Pärnävaarantie 9, 80400 YLÄMYLLY

Kiinteistön omistaja

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
Rantakatu 29
80100 JOENSUU

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta toimitettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle 5.09.2023. Ilmoituksen täydennykset vastaanotettiin ELY-keskuksessa 18.9.2023 ja 4.10.2023.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

- 17.9.2023 päivätty Pilaantuneen maa-alueen kunnostussuunnitelma Pärnävaarantie, Liperi, Bido Oy

- 5.9.2023 päivätty ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta liitteineen, Enerke Oy.
- 3.8.2023 päivätty Pylväslaani alueen maaperän raskasmetalliselvitys, Ylämylly, Bido Oy

Neuvottelut ja tarkastukset

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on keskustellut ilmoittajan kanssa aluetta koskevista maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä vuoden 2023 aikana.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksen mukaan saatujen historiatietojen perusteella kohteessa on harjoitettu sähköpylväiden säilytystä ainakin 80-luvulta lähtien. Pylväitä on säilytetty niille rakennettuiden puisten telineiden päällä. Telineitä ei ole katettu. Pylväiden säilytys alueella on lopetettu vuonna 2022 ja puiset rakenteet purettiin pois keväällä 2023.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Ilmoituksessa alueella on voimassa oleva Ylämyllyn asemakaava, jossa puhdistettavan alueen kaavamerkintä on teollisuus- ja vastoaue (T). Puhdistettavan alueen länsipuolella on Pärnävaarantie. Puhdistettavan alueen eteläpuolella noin 100 metrin etäisyydellä sijaitsee erillispientalojen korttelialue (AO-1). Lännessä teollisuusalue päättyy rautatiealueeseen (LR).

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että puhdistettavan alueen maaperä on hiekkaa.

Puhdistettava kohde sijaitsee 1E-luokan pohjavesialueella (Konivaara).

Puhdistettavan kohteen lähimmät vesistöt ovat itäpuolella noin 400 metrin etäisyydellä oleva Leinonen ja kaakon puolella noin 1000 metrin etäisyydellä sijaitseva Pyhäselkä.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- ja pohja- pintavesitutkimukset

Ilmoituksessa kerrotaan, että Biodo Oy on toteuttanut alueella maaperän pilaantuneisuuden selvityksiä ja tutkimuksia 10.5.- 27.6.2023 aikana.

Tutkimuksien perusteella näytteistä (0-10 cm) havaittiin kohonneita raskasmetallipitoisuuksia kuparin ja arseenin osalta näytealueilla 1-7 ja 10. Maanäytteiden analyysitulokset ylittivät valtioneuvoston asetuksen maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (VNa 214/2007) liitteen 1 mukaiset ylemmät ohjearvot arseenin osalta alueilla 1-4, 6 ja 7 ja alemman ohjearvotason alueella 5. Kuparin osalta ylempi ohjearvotaso ylittyy alueilla 1-6 ja alemman ohjearvotason alueella 10. Alueilla 8-9 ei havaittu kohonneita raskasmetallipitoisuuksia, mutta alueelta oli selvästi kaivettu maa-ainesta pois noin 20 cm syvyydeltä. Pitoisuudet vaihtelevat kuparin osalta välillä 200 - 2436 mg/kg ja arseenin osalta 55 - 221 mg/kg.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Ilmoituksen mukaan maaperä pylväiden säilytysalueella on tehtyjen tutkimusten perusteella pilaantunut raskasmetalleilla alueilta 1-7 ja 10. Pitoisuudet ylittävät osalla alueista ylemmät ohjearvotasot kuparin ja arseenin osalta. Pilaantuneisuus on rajoittunut alueen pintamaahan (0-10 cm).

Ilmoituksessa arvioidaan tutkitun alueen pilaantuneen alueen pinta-alan olevan noin 1700 m² ja tältä alueelta kertyvän maa-aineksen määrän arvioidaan olevan noin 255 m³tr.

Ilmoituksessa alueen maaperän puhdistaminen esitetään tehtäväksi valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaisiin haitta-aineiden alempiin ohjearvotasoisiin, koska alue sijaitsee pohjavesialueella.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksessa kerrotaan, että puhdistustavoitteena käytetään valtioneuvoston asetuksen (VNa 214/2007) liitteen 1 mukaisia haitallisten aineiden alempia ohjearvotasoja.

Toteutettavilla kunnostustoimenpiteillä kohteen maaperä saadaan siihen tilaan, ettei siitä aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneen maaperän kunnostus toteutetaan massanvaihdolla, joka on ilmoituksen mukaan ainoa realistinen kohteessa käytettävä menetelmä.

Työn toteuttaminen

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneen maa-aineksen kaivu, kuormaus ja muut kunnostukseen liittyvät toimenpiteet toteutetaan siten, ettei toiminnasta aiheudu merkittäviä melu-, haju- tai muita haittoja. Kunnostustoimenpiteistä ei saa aiheutua vaaraa alueen työntekijöille eikä lähialueen asukkaille. Kunnostuksesta ei saa aiheutua ympäristön roskaamista, maaperän lisäpilaantumista eikä muuta terveystai ympäristöriskiä. Pilaantunutta maa-ainesta käsiteltäessä on varustauduttava asianmukaisin suojavarustein.

Kunnostustyön kaikki työvaiheet suunnitellaan ja toteutetaan siten, ettei pilaantunutta maa-ainesta pääse leviämään kunnostettavan alueen ulkopuolelle toiminnan seurauksena. Työn aikaista pilaantuneen maa-alueen pölyyntymistä estetään tarvittaessa kastelemalla. Puhtaat ja pilaantuneet maa-ainekset pidetään erillään kaikkien työvaiheiden aikana.

Kunnostettavat alueet merkitään maastoon. Urakoitsija vastaa, että kunnostusalue rajataan lippusiimalla ja merkitään pilaantuneen maaperän kunnostuksesta kertovilla kylteillä.

Alueelta poistettava pilaantunut maa-aines kaivetaan kaivinkoneella. Kaivu suoritetaan kuivakaivuna ja pilaantunut maa-aines kaivetaan mahdollisuuksien mukaan suoraan auton lavalle. Kuorma-autojen liikennöinti järjestetään jo olemassa olevilla kulkuväylillä. Työmaalla voidaan tarvittaessa varastoida kaivumassoja lyhytaikaisesti. Välivarastoitava maa-aines peitetään tarvittaessa.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Maa-aineksen käsittely

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneet maamassat kuljetetaan kuormat peitettynä asianomaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan Fortum Waste Solutions Oy:n Sorsasalon käsittelyasemalle. Kuljetuksista tehdään kuormakohtaiset siirtoasiakirjat. Kuljetuksen suorittavan tahon on kuuluttava jätehuoltorekisteriin.

Ilmoituksen mukaan puhtaat kaivetut maa-ainekset hyödynnetään kaivannon täytössä.

Vesien käsittely

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuminen rajoittuu pintamaahan (0-10 cm), joten orsi/pohjavettä ei muodostu kaivantoon. Kaivua ei suoriteta voimakkaiden sateiden aikaan.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta, tarkkailu ja aikataulu

Ilmoituksen mukaan hankkeelle nimetään henkilö, joka vastaa kunnostuspäätöksen määräysten noudattamisesta ja kunnostuksen valvonnasta kunnostustyön aikana. Valvonnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot ilmoitetaan Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäristötekniinen asiantuntija ottaa tarvittavat näytteet, tekee kenttähavaintoja ja -mittauksia sekä ohjaa pilaantuneen maa-aineksen kaivua. Asiantuntija myös vastaa massojen toimittamisesta oikeaan loppusijoituskohteeseen.

Kunnostustyön aikana suoritettava näytteenotto toteutetaan siten, että se edustaa puhdistettavaa aluetta kokonaisuudessaan. Näytteenotolla selvitetään myös loppusijoituskohteeseen toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet. Maanäytteistä analysoidaan raskasmetallit Innov-X EMA-440 kenttäanalyysointilaitteella. ja mitatuista näytteistä 10 % varmistetaan laboratorioanalysein.

Kaivutyön jälkeen alueelta tarkastetaan kaivantojen pohjasta haitta-aineiden jäännöspitoisuudet. Pitoisuudet selvitetään edustavista kokoomanäytteistä. Mikäli pilaantumista edelleen havaitaan, jatketaan kunnostusta, kunnes tavoitetaso on saavutettu. Lisäksi yksi jäännöspitoisuusnäyte varmennetaan laboratorioanalysein.

Kohteen kunnostukset pyritään toteuttamaan syksyllä 2023. Tarkkaa aikataulua kunnostuksen toteutuksesta ei ole vielä sovittu.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksessa kerrotaan, että maaperän kunnostustyö vastaa normaalia maanrakennustyötä, eikä sillä ole erityisiä haitallisia ympäristövaikutuksia, kun maa-aineksen pölyäminen estetään. Kuljetukset suoritetaan kuormat peitettynä, jolloin ehkäistään haitta-aineiden leviäminen ympäristöön myös kuljetuksen aikana.

Työn suorittamisen jälkeen urakoitsija poistaa kunnostettavalta alueelta ja sen läheisyydestä roskat tms.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Ilmoituksen mukaan voimakkaan tuulen tai rankkasateen aikana alueella ei toteuteta sellaista kaivu-, lastaus- tai muuta toimintaa, joka

voi aiheuttaa pilaantuneen maa-aineksen hallitsematonta pölyämistä tai leviämistä ympäristöön tai voi aiheuttaa muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

Ilmoituksen kerrotaan, että mikäli maaperän pilaantuneisuutta havaitaan huomattavasti alueen ulkopuolella, ilmoitetaan tilanteesta ympäristöviranomaiselle ja alueen omistajalle. Jatkotoimenpiteistä sovitaan neuvottelussa.

Mikäli alueelta löytyy merkittäviä määriä tuntematonta jätejätettä, siirretään ne sivuun ja kasoista otetaan näytteet kvalitatiivista laboratorioanalyysia varten. Kun jätteen laatu selviää, selvitetään jätteen vastaanottoa paikka.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Tiedottaminen

Ilmoituksen mukaan maaperän puhdistustyön aloittamisesta tiedotetaan kirjallisesti naapuritilojen omistajille sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle (ympäristövastuuyksikkö) ja Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ulkopuolisen tiedotuksen vastuut sovitaan ennen työn aloittamista osapuolten kesken.

Kirjanpito ja raportointi

Ilmoituksessa kerrotaan, että kunnostuksen toteuttamisesta pidetään työmaalla kirjaa. Urakoitsijan pitämän työmaakirjan lisäksi ympäristötekniikan asiantuntija merkitsee muistiin tiedot alueelta viedyistä massoista (määrä, pitoisuudet, sijoituspaikka ja ajankohta), tiedot otetuista näytteistä (näytteenottaja, ajankohta, näytepisteiden sijainti, tutkimusmenetelmä ja tulokset), tiedot työskentelyolosuhteista sekä havainnot ja poikkeamat suunnitelmista.

Kunnostuksen päätyttyä ympäristötekniikan asiantuntija tekee loppuraportin. Raportissa esitetään tunnistetiedot, työn vastuuhenkilöt, muut kunnostushankkeeseen osallistuneet tahot, käsiteltyjen massojen määrä, laatu ja loppusijoituskohteet, vesien käsittely, kunnostustyön toteutus, kunnostuksen aikataulu, jäännöspitoisuudet ja muut työn aikaiset analyysitulokset ja muut kunnostukseen oleellisesti liittyvät seikat. Loppuraportti toimitetaan viranomaisille kahden kuukauden kuluessa kunnostuksen päättymisestä.

Kiinteistön omistajan kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole kuullut erikseen kiinteistön omistajaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:tä. Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa, että kiinteistön omistaja on antanut maaperän puhdistamiseen

kirjallisen suostumuksensa ja on näin ollen tietoinen ilmoituksessa kerrotusta maaperän puhdistamistoimista kiinteistöllään.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pyytänyt 19.9.2023 sähköpostitse kannanottoa Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta.

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on 25.9.2023 antamassaan lausunnossa todennut, että hanke voidaan toteuttaa kunnostussuunnitelman mukaisesti. Mikäli alueella on tarpeen välivarastoidaan haitta-ainepitoisia maa-aineksia, tulee välivarastoinnin olla mahdollisimman lyhytaikaista. Välivarastoitava maa-aines on peitettävä. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirja. Kaivantoihin työn aikana mahdollisesti kertyvä veden haitta-ainepitoisuudet tulee edustavalla näytteenotolla ennen vesien johtamista tai toimittamista pois.

Toiminnasta ei saa aiheutua lähiympäristön asukkaita haittaavaa merkittävää haju-, melu- tai pölyhaittaa. Töiden aloituksesta ja päättymisestä ja ennalta arvaamattomista tilanteista on ilmoitettava Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Aloitusilmoituksessa tulee käydä ilmi työn ohjauksesta vastaavan asiantuntijan yhteystiedot sekä poistettavan maa-aineksen toimituspaikat.

Viranomaisen ratkaisu

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut Liperin kunnassa sijaitsevien kiinteistöjen 426-405-0144-0028 ja 426-405-0144-0032 pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyn alueen kunnostuksen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Alue tulee puhdistaa (riskinarviointiin perustuen) sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Alueelta on poistettava riskinarviointiin ja ilmoitukseen perustuen maa-ainekset, joissa haitallisten aineiden edustavat pitoisuudet ylittävät kunnostussuunnitelmassa esitetyt puhtaustavoitteet.
2. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperä- ja vesinäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määristä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määristä ja hyödyntämispaikoista.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 9 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.
6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty, esim. näytteiden analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Pohjois-Karjalan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.
8. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

9. Puhdistettavalla alueella voidaan hyödyntää sieltä kaivettavia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä määräyksen 1 mukaisia puhdistustasoja. Hyötykäytettävät haitallisia aineita sisältävät maa-ainekset on peitettävä vähintään 0,2 metrin vahvuisella puhtaalla maa-ainekerroksella. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
10. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä.

11. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 18 edellytetyyn loppuraporttiin.

Maa-ainesten kuljettaminen

12. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

13. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivalueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivalueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneen veden käsittely

14. Pilaantuneen maan kaivantoihin mahdollisesti kertyvästä vedestä on otettava edustavia vesinäytteitä. Näytteistä on tutkittava alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
15. Tarvittaessa vesi on poistettava tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla. Vesien käsittelyyn ja johtamiseen liittyvä suunnitelma on esitettävä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen tarkastettavaksi. Jos kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärointiin pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä. Vesihuollon liittymispalveluiden lupa tulee esittää viranomaiselle ennen johtamisen aloittamista.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

16. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ja haltijalle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

17. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ja haltijalle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.
18. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja -syvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä sekä yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri hyödyntämis-, käsittely- ja loppusijoituspaikoille.
- Loppuraportti on toimitettava Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ja haltijalle kahden kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan

perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Kiinteistön on antanut 27.9.2023 päivätyn suostumuksensa pilaantuneen maaperän puhdistustöiden tekemiseen kiinteistöllään. Suostumusasiakirja on esitetty pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta laaditun ilmoituksen liitteenä.

Päätöksen määräyksissä on huomioitu Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto ja ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 2., 14. ja 15.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan

ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 3., 4., 7.–9. ja 12.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikkaan. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytyille kuljettajalle. (Määräys 12.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 12.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 24 §:ssä. (Määräys 12.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä

pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin.
(Määräykset 10., 13., 14. ja 16.)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuuksiltaan puhdistustavoitteiden alittavien maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä orsi-/pohjaveden laadulle. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 9. ja 11.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakoitavasti. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavan alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräykset 14. ja 15.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 16.-18. on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehty näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeushjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023 (1357/2022)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 580 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (1357/2022) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 10 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (1357/2022) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2024 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Enerke Oy (sähköisesti)

Tiedoksi

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy (sähköisesti)

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Karjalan ELY ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Karjalan ELY ELY-keskuksen ja Liperin kunnan verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Petri Naumanen petri.naumanen@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Pauliina Palmgren pauliina.palmgren@ely-keskus.fi

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Petri Naumanen ja ratkaissut ympäristönsuojelu ja vesienhoito -yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

Liitteet

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta

Tämä asiakirja POKELY/1293/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1293/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Naumanen Petri 04.10.2023 14:29

Heiskanen Ari 04.10.2023 14:27